

WŁODZIMIERZ CZAPLA

ur. 1925; Końskowola

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Puławy, Wrocław, dwudziestolecie międzywojenne, okres powojenny, Żydzi, stosunki polsko-żydowskie, żydowski kolega, antysemityzm

Stosunki polsko-żydowskie w przedwojennych Puławach

Ja się z jednym [Żydem] bardzo przyjaźniłem z ulicy Polnej. Jego ojciec był szewcem, tam było chyba sześcioro czy siedmioro dzieci. Dość często mnie tutaj odwiedzał, jak matka obiad dawała, to oczywiście i jemu. Z nim się najwięcej [kolegowałem]. Ani nazwiska nie pamiętam, ani imienia. Nie było żadnych animozji w stosunkach dzieci. Bili się, jak to bili, jak to chłopaki, wyszli na przerwę albo coś, ale to nie znaczy, że Polacy atakowali Żydów albo odwrotnie, tylko normalne, takie były awantury między sobą. Ja go odwiedzałem, ale ponieważ to była taka właściwie jedna długa, duża izba i ten ojciec w końcu izby buty reperował, nie wiem, czy nowe buty robił, tam było sześcioro dzieci, tak że nie było warunków do takich zabaw, tak że często tutaj nawet on odrabiał lekcje. Zresztą był bardzo bystry chłopak, muszę powiedzieć.

Ja się dziwię młodemu pokoleniu, które w życiu Żyda nie widziało, które albo udaje, albo demonstruje antysemityzm. Ja nie miałem uczucia jakiejś obcości czy inności. No widać było, że oni byli tradycyjnie ubrani, tak. W Kazimierzu, jak się pojechało, na rynku to w taki dzień jakiś tam handlowy przeważnie byli Żydzi. Nie słyszałem, żeby były jakieś bijatyki, żeby, powiedzmy, jakaś grupa chuliganów, ja nie mówię – dzieci, ale młodzieży czy starszej młodzieży, robiła jakieś burdy czy napady. Nie słyszałem, żeby coś takiego miało miejsce. Pojedyncze sprawy, to i w szkole były, ale to było na zasadzie takiej, że nie dlatego, że jest Żyd, to się pobił, tylko pobił się dlatego, że fantazję miał, czy takim chłopakiem trochę bardziej krewkim [był]. Jak była religia, to oni wychodzili, mieli gdzieś swoje jakieś [lekcje religii]. Nigdy nie słyszałem, żeby, powiedzmy, na lekcjach religii mówiono do dzieci coś na temat Żydów.

Ja i w czasie studiów na Politechnice Wrocławskiej miałem kilku kolegów [Żydów] i jedna była Żydówka, może nie kolegów, ale razem ześmy studiowali. Oni w [19]49, nie pamiętam [dokładnie], wyjechali do Izraela. Oni wszyscy wrócili z terenów byłego Związku Radzieckiego.

Data i miejsce nagrania	2002-12-13, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"